

Capitolul 1

Mi-aduc aminte că, în ziua aceea, m-a sâcâit un soi de spaimă în timp ce mă îndreptam spre mașină, apăsând de un val de presimțiri, care mi se învârteja în jurul capului și izbea amurgul, spărgându-se în unde mărunte. Pe lume există oameni care ar numi genul ăsta de senzație premoniție, avertizare trimisă de un al treilea ochi intern, în stare să vadă dincolo de curbura timpului. Eu n-am crezut niciodată în așa ceva. Însă mărturisesc că uneori mă duc cu gândul înapoi, la acea zi, și mă întreb: dacă soarta mi-ar fi șoptit într-adevăr la ureche, dacă aș fi știut că acel drum cu mașina o să schimbe atât de multe lucruri, aș fi luat-o într-o direcție mai sigură? Aș fi virat la stânga înainte de a vira la dreapta? Sau aș fi rămas pe calea către Carl Iverson?

În seara aceea răcoroasă de septembrie, echipa mea preferată de baseball, Minnesota Twins, și Cleveland Indians aveau programat meciul decisiv pentru încoronarea campioanei din Divizia Centrală. Reflectoarele de pe Target Field urmau să inunde curând orizontul vestic al Minneapolisului, avântându-se în noapte ca raze ale gloriei, dar eu n-aveam să le văd la fața locului. Era încă un lucru pe care nu mi-l puteam permite din bugetul meu de student. În schimb, aveam să lucrez la Molly's Pub, la ușă, aruncând priviri către televizorul de deasupra barului ca să urmăresc meciul printre picături, în vreme ce controlam acte de identitate și domoleam certurile dintre bețivi – nu era cariera visurilor mele, dar îmi plătea chiria.

Oricât de ciudat ar părea, îndrumătoarea mea din liceu nu pronunțase cuvântul „facultate” în timpul niciuneia dintre întâlnirile noastre. Poate că simțea duhoarea deznădejdiei impregnată în hainele mele cumpărate la mâna a doua. Poate auzise că-ncepusem să lucrez în spelunca numită Clubul Piedmont la o zi după ce împlinisem optsprezece ani. Sau – pariez pe asta – îmi știa mama și presupunea că nimeni nu poate schimba sunetul unui ecou. Oricum, n-o condamnam fiindcă nu considera că am stofă de student. Adevărul e că mă simțeam mult mai în largul meu într-un bar sordid decât pe marmura din sălile universității, unde mă împleticeam de parcă mi-aș fi pus pantofii invers.

În ziua aceea am sărit în mașină – o Honda Accord ruginită, de douăzeci de ani – am băgat în viteză, am părăsit campusul și m-am îndreptat spre sud, intrând în șuvoiul traficului de la oră de vârf de pe I-35 și ascultând-o pe Alicia Keys în boxe japoneze gata să-și dea sfârșitul. Când am ajuns pe Crosstown, am întins mâna spre scaunul pasagerului și am căutat pe băjbâite, până ce am nimerit bucata de hârtie cu adresa azilului.

„Nu-i spune azil”, am mormăit, pentru mine însumi. „E zonă rezidențială pentru pensionari, club al seniorilor sau ceva de genul ăsta.”

Am străbătut străzile întortocheate din suburbia Richfield și am zărit în cele din urmă indicatorul de la intrarea pe domeniul Hillview, destinația mea. Numele edificiului părea un soi de glumă. Nu se zărea niciun deal și nimic din grandoarea sugerată de cuvântul „domeniu”. Din față puteai admira un bulevard aglomerat, cu patru benzi, iar partea din spate îți oferea imaginea nefericită a unui bloc de apartamente care stătea să cadă. Însă numele nepotrivit era singurul lucru vesel legat de Hillview, cu zidurile sale de cărămidă cenușie brăzdate de dâre verzi de mușchi, cu tufele zdrențuite crescute nebunește în jur și cu cadrele

ferestrelor din lemn moale acoperit de mușgai de culoarea cuprului coclit. Clădirea stătea ghemuită pe fundație ca un jucător de fotbal american înainte de atac și părea tot atât de înspăimântătoare.

Un val de aer stătut, îmbâcsit de miros înțepător de cremă antiseptică și de urină, mi-a izbit nările la intrarea în hol, făcându-mă să lăcrimez. O femeie bătrână, cu o perucă strâmbă, stătea într-un scaun cu rotile, uitându-se prin mine, de parcă s-ar fi așteptat să apară brusc un peșitor din vremuri de demult, s-o ia cu el. A zâmbit la trecerea mea, dar nu mi-a zâmbit mie. În lumea ei nu existam, nu mai mult decât existau într-a mea fantomele din amintirile ei.

Înainte de a mă apropia de recepție, m-am oprit să-mi ascult pentru ultima oară dubiile șoptite din minte, niște gânduri capricioase, care-mi spuneau să renunț la cursul de engleză înainte de a fi prea târziu și să-l înlocuiesc cu ceva mai practic, ca de exemplu geologia sau istoria.

Cu o lună înainte, plecasem din casa mea din Austin, Minnesota, pe furiș, ca un puștan care fuge cu circul. Fără discuții în contradictoriu cu mama, fără să-i dau ocazia să-ncerce să mă convingă să mă răzgândesc. Mi-am făcut pur și simplu bagajul, i-am spus fratelui meu mai mic că plec și i-am lăsat un bilet mamei. Când am ajuns la secretariatul universității, nu mai erau locuri libere la niciunul dintre cursurile de engleză care mă atrăgeau, așa că m-am înscris la unul pentru biografii, care avea să mă oblige să intervievez un necunoscut. În adâncul ființei, îmi dădeam seama că transpirația rece care-mi brobonea tâmpile în vreme ce zăboveam în hol i se datora acelei teme pentru acasă, amânate mult prea mult. Pur și simplu, știam că o să fie o mizerie.

Recepționera de la Hillview, o femeie cu față colțuroasă, pomeți proeminenți, păr bine strâns la spate și ochii adânciți în orbite, care-i dădeau un aer de supraveghetore dintr-un

lagăr de muncă sovietic, s-a aplecat peste teighea și m-a întrebat:

— Vă pot ajuta cu ceva?

— Da, am spus. Adică sper că da. Administratorul locului e aici?

— Nu permitem accesul vânzătorilor ambulanți, a spus, cu iritarea citindu-i-se pe față când m-a privit cu ochi îngustați.

— Vânzător ambulant? Am râs forțat și mi-am întins mâinile într-un gest implorator. Doamnă, am spus, n-aș fi în stare nici să-i vând foc unui om al cavernelor.

— Păi nu sunteți nici rezidentul nostru, nici vizitator, și cu siguranță nu lucrați aici. Prin urmare, ce-a mai rămas?

— Mă numesc Joe Talbert. Sunt student la Universitatea din Minnesota.

— Și?

Am aruncat o privire către ecusonul ei.

— Și... Janet... aș vrea să discut cu administratorul despre un proiect pe care trebuie să-l fac.

— N-avem administrator, a răspuns, privindu-mă chioarăș. Avem o directoare, doamna Lorngren.

— Îmi cer scuze, am spus, încercând să-mi păstrez figura zâmbitoare. Pot vorbi cu directoarea dumneavoastră?

— Doamna Lorngren e foarte ocupată și e ora cinei...

— Nu durează decât un minut.

— Ce-ar fi să-mi spuneți mie în ce constă proiectul, ca să-mi dau seama dacă merită s-o deranjez pe doamna Lorngren?

— E o temă pentru cursul de engleză. Trebuie să intervievez un bătrân – adică o persoană în vârstă, și să-i scriu biografia. Știți, să vorbesc despre acele piedici și răscruci de pe drumul vieții sale care l-au făcut ceea ce este.

— Sunteți scriitor?

Janet m-a măsurat cu privirea din creștet până-n tălpi, de parcă înfățișarea mea i-ar fi putut răspunde la întrebare.

Mi-am îndreptat spatele, arătându-mi întreaga înălțime de un metru șaptezeci și opt. Aveam douăzeci și unu de ani și acceptasem faptul că mai înalt de-atât n-o să fiu niciodată – mulțumesc, Joe Talbert senior, oriunde naiba ai fi. Și, cu toate că era adevărat că lucram ca agent de pază, nu eram muntele de carne pe care-l vezi de obicei la intrarea într-un bar; de fapt, pentru un agent de pază, eram de-a dreptul plăpând.

— Nu, am răspuns, nu sunt scriitor, doar student.

— Și vi se cere să scrieți o carte-ntregă pentru școală?

— Nu. E un amestec de scriere și de planificare a scrierii, am răspuns, cu un zâmbet. Câteva capitole trebuie scrise, adică începutul, sfârșitul și punctele importante în care lucrurile iau o altă întorsătură. Dar, în cea mai mare parte, va fi un rezumat. E un proiect destul de vast.

Janet și-a încrețit nasul cărn și a clătinat din cap. Apoi, aparent convinsă că n-am nimic de vânzare, și-a luat telefonul și a vorbit cu glas scăzut. După puțin timp, o femeie în taior verde și-a făcut apariția de pe coridorul de dincolo de recepție și a luat poziție lângă Janet.

— Sunt directoarea Lorngren, m-a anunțat, cu capul sus, neclintit, ca și cum ar fi ținut pe creștet o ceașcă de ceai. Vă pot ajuta?

— Sper.

Am răsuflet adânc și am repetat toată povestea.

Doamna Lorngren mi-a rumegat explicația cu o privire uimită, apoi m-a întrebat:

— De ce-ați venit aici? N-aveți un părinte sau un bunic pe care să-l intervievați?

— N-am rude în apropiere.

Era o minciună. Mama și fratele meu locuiau în sud, la două ore distanță de Orașele Gemene¹, dar până și cea mai

¹ Minneapolis și Saint Paul

scurtă vizită la mama era ca o plimbare pe scaieti. Nu l-am întâlnit niciodată pe tata și n-am idee dacă prezența lui încă face umbră pământului. Îi știu totuși numele. Mama a avut geniala idee de a mi-l spune, cu speranța că asta l-ar fi putut face pe Joe Talbert senior să rămână o vreme prin preajmă, poate luând-o de nevastă și întreținându-i pe ea și pe micul Joey junior. N-a mers. Apoi a făcut aceeași încercare când s-a născut Jeremy, fratele meu mai mic – cu același rezultat. Am crescut fiind nevoit să explic că numele mamei e Kathy Nelson, al meu Joe Talbert și al fratelui meu Jeremy Naylor.

Cât despre bunicii mei, singurul pe care l-am cunoscut a fost tatăl mamei, bunicul Bill – un om pe care l-am iubit. Era un bărbat tăcut, care-ți putea captiva atenția cu o simplă privire sau înclinare a capului, un bărbat înzestrat deopotrivă cu forță și cu blândețe, pe care nu le purta asupra sa în straturi, ci amestecate într-o țesătură fină. Erau zile în care îi căutam amintirea, în care aveam nevoie de înțelepciunea lui ca să le fac față fluxurilor și refluxurilor din viața mea. Și erau nopți în care răpăitul ploii în geamuri mi se furișa în subconștient și bunicul îmi pătrundea în vise – vise încheiate cu mine sărind brusc în capul oaselor, cu trupul acoperit de o sudoare rece și cu mâinile tremurând, fiindcă-mi aduceam aminte că-l văzusem murind.

— Vă dați seama că ăsta e un azil, da? m-a întrebat doamna Lorngren.

— De aceea am și venit aici, am răspuns. Aveți oameni care-au trăit în vremuri uimitoare.

— E adevărat, a încuviințat ea, sprijinindu-se de teagueaua dintre noi.

De aproape, i-am văzut ridurile răsirate din colțurile ochilor și cele care-i încrețeau buzele, ducându-te cu gândul la fundul unui lac sec. Iar când a vorbit, am simțit

izul de scotch din revărsarea cuvintelor. A continuat cu voce scăzută.

— Pensionarii noștri se află aici pentru că nu-și pot purta singuri de grijă. Cei mai mulți suferă de Alzheimer, de demență senilă sau de o altă afecțiune neurologică. Nu-și țin minte nici măcar copiii și-și amintesc cu atât mai puțin amănunte din propria viață.

La asta nu mă gândisem. Îmi vedeam planul începând să se clatine. Cum să scriu biografia unui erou de război care nu mai ține minte nimic din tot ce-a făcut?

— N-aveți pe nimeni în deplinătatea facultăților mintale? am întrebat, cu glas mai jalnic decât mi-aș fi dorit.

— L-am putea lăsa să stea de vorbă cu Carl, a intervenit Janet, cu voce stridentă.

Doamna Lorngren i-a aruncat acea privire cu care-ți săgețezi un prieten din cauza căruia minciuna ta perfectă nu-și atinge scopul.

— Carl? am întrebat.

Directoarea și-a încrucișat brațele și s-a dat un pas înapoi, îndepărtându-se de teighea.

Am insistat.

— Cine e Carl?

Janet s-a uitat la doamna Lorngren, cerându-i din ochi aprobarea. Când femeia a încuviințat în sfârșit din cap, a fost rîndul lui Janet să se sprijine de teighea.

— Se numește Carl Iverson. E un criminal condamnat, a spus, pe șoptite, ca o școlăriță care istorisește o poveste deocheată. Departamentul de Corecție l-a trimis aici acum vreo trei luni. L-au eliberat condiționat fiindcă e pe moarte, bolnav de cancer.

Doamna Lorngren a completat, furioasă:

— După cum s-ar părea, cancerul de pancreas e un substitut perfect al reabilitării penale.

— E criminal? am întrebat.

Janet a aruncat o privire în jur, ca să fie sigură că nu trage nimeni cu urechea.

— Acum treizeci de ani, a violat și a ucis o fată de paisprezece ani, a șoptit. Am citit în dosarul lui. După ce-a omorât-o, a încercat să ascundă urmele, arzând-o în magazia lui cu scule.

Un violator și un ucigaș. Venisem aici în căutarea unui erou și găsisem în schimb un nemernic. Cu siguranță avea o poveste de istorisit, însă era una pe care voiam s-o scriu? Pe când colegii mei aveau să vină cu istorisiri despre bunica, care născuse pe o podea soioasă, sau despre bunicul, care-l văzuse pe John Dillinger¹ în holul unui hotel, eu aveam să scriu despre un bărbat care violase o fată, o ucisese și îi arsesse cadavrul într-o magazie. Ideea interviuării unui criminal nu mi-a căzut bine în prima clipă, dar pe măsură ce continuam să mă gândesc la ea, mă entuziasmam tot mai tare. Amânasem prea mult începerea proiectului. Septembrie era pe sfârșite și peste câteva săptămâni trebuia să-mi prezint notițele despre interviu.. Colegii mei își aduseseră caii pe linia de start, iar mârțoaga mea era încă în grajd, mestecând fân. Carl Iverson urma să fie subiectul meu – dacă avea să fie de acord.

— Cred că mi-ar plăcea să-l interviuez pe domnul Carl Iverson, am spus.

— Omul ăsta e un monstru, a subliniat doamna Lorngren. N-aș vrea să-i ofer nicio satisfacție. Știu că nu e creștinește să spun așa ceva, dar ar fi mai bine să rămână în camera lui și să se stingă în tăcere.

S-a tras înapoi, oripilată de propriile ei cuvinte, pe care oricine le poate gândi, dar fără să le pronunțe cu glas tare, mai ales în prezența unui necunoscut.

¹ John Herbert Dillinger Jr., gangster american celebru din epoca Marii Crize Interbelice.

— Știți, am spus, dac-o să-i scriu povestea, poate că... știu eu... poate-o să izbutesc să-l fac să recunoască, în final, că a mers pe-un drum greșit. „La urma urmelor, sunt totuși agent de vânzări“, mi-am spus, în sinea mea. În plus, are și el dreptul să primească vizitatori, nu? am adăugat eu.

Doamna Lorngren părea încolțită. N-avea de ales. La Hillview, Carl nu era deținut, ci pensionar, avea dreptul să primească vizite, ca toți ceilalți. Și-a descrușișat brațele, apoi și-a sprijinit din nou palmele de teigheaua dintre noi.

— Trebuie să-l întreb dacă acceptă să fie vizitat. În cele câteva luni de când e aici, n-a avut decât un singur vizitator.

— Pot vorbi eu cu Carl? am întrebat. Poate reușesc...

— Cu domnul Iverson, m-a corectat doamna Lorngren, grăbindu-se să-și recapete superioritatea.

— Desigur. Am ridicat din umeri a scuză. I-aș explica despre ce e vorba, și poate că...

M-a întrerupt clinchetul electronic al telefonului meu.

— Iertați-mă, am spus. Credeam că l-am închis. Simțind cum mi se înroșeau urechile, mi-am scos telefonul din buzunar și am văzut numărul mamei. Scuzați-mă, am spus, și m-am întors cu spatele la Janet și la doamna Lorngren, pretinzând să mi se respecte intimitatea. Mamă, acum nu pot vorbi, sunt...

— Joey, trebuie să vii să mă iei! a țipat mama în telefon, cu limba încleiată de alcool contopindu-i cuvintele și făcându-le greu de înțeles.

— Mamă, trebuie să...

— Mi-au pus naibii cătușe...

— Ce? Cine...?

— M-au arestat, Joey... ăștia... cretinii ăștia. Îi dau în judecată. Îmi iau cel mai tare avocat.

Pe urmă a zbierat către cineva de lângă ea.

— M-ai auzit, bă... bă, cretinule! Vreau numărul tău de insignă. Te las fără slujbă.

— Mamă, unde ești?

Am vorbit tare și rar, încercând s-o fac atentă la mine.

— Mi-au pus cătușe, Joey.

— E vreun polițist acolo? am întrebat-o. Pot discuta cu el?

Nu mi-a luat întrebarea în seamă, ci a continuat să sară de la o idee neinteligibilă la alta.

— Dacă m-ai iubi, ai veni să mă iei. Sunt mama ta, dar-ar toți dracii. Mi-au pus cătușe... Mișcă-ți fundu'... Nu m-ai iubit niciodată. Eu nu... N-am... Ar trebui să-mi tai venele, și-atât. Nimeni nu mă iubește. Aproape c-ajunsesem acasă... Îi dau în judecată.

— OK, mamă, am spus. O să vin să te iau, dar trebuie să vorbesc cu polițistul.

— Cu domnu' Cretinu?

— Da, mamă. Cu domnu' Cretinu. Trebuie să vorbesc cu domnu' Cretinu. Dă-mi-l o clipă la telefon și pe urmă vin să te iau.

— Bine, a zis ea. Haide, Cretinu. Joey vrea să stea de vorbă cu tine.

— Doamnă Nelson, a spus polițistul, acum trebuia să vă sunați avocatul, nu fiul.

— Hei, domnu' polițist Cretinu, Joey vrea să discute cu tine.

Polițistul a oftat.

— Ați spus că vreți să vorbiți cu un avocat. Acum e cazul să vă sunați avocatul.

— Polițistul Cretinu nu vrea să discute cu tine.

Mama a râgâit în telefon.

— Mamă, spune-i că-l rog frumos.

— Joey, tu trebuie...

— La naiba, mamă, m-am răstit, în șoaptă, spune-i că-l rog frumos.

O clipă de tăcere, apoi un „bine!”. Mama a întors telefonul astfel încât abia am mai reușit s-o aud.